

Hazard s dôchodcami

Nedávno prešlo slovenským parlamentom niekoľko zmien týkajúcich sa dôchodkov.

Vyriešila sa ich valorizácia podľa tzv. dôchodcovskej inflácie, predčasným penzistom sa umožnilo privyrobiť si bez straty nároku na dôchodkovú dávku, ak si na dohodu zarobia do 200 eur mesačne a zároveň bol tento príjem oslobodený od povinnosti platiť odvody. Ide o pozitívne zmeny, ktoré riešia do určitej miery postavenie súčasných dôchodcov. Netýkajú sa však ľudí, ktorí sa dôchodcami ešte len stanú. Minulý mesiac pochodovalo v uliciach viac ako dvetisíc odborárov, ktorí žiadali viacero zlepšení v dôchodkovom systéme, no namiesto normálnej a odbornej diskusie na túto tému sa dočkali demagogických reakcií. **Vraj niet inej alternatívy k zvyšovaniu veku odchodu do dôchodku, okrem zvyšovania daní a znižovania penzií.** Ak iné varianty nehľadáme, tak akoby ani neexistovali.

Veľkí reformátori, prijímajúci zmeny v penzijnom systéme roku 2012, nemali odvahu ich zaviesť tak, aby sa začali uplatňovať ešte počas ich vtedajšieho funkčného obdobia. Reštart nastavili až na rok 2016. Tí istí reformátori okrem automatického a postupného zvyšovania dôchodkového veku taktiež zabudli zaviesť ďalšie opatrenia, ktoré by vyrovnávali určité nedokonalosti tohto systému prameniace zo špecifík slovenskej ekonomiky. Podľa štatistík Eurostatu Slováci i Slovenky pracujú suverénne najviac na zmeny, v noci aj v práci cez víkendy patríme k neutešenej špičke. Napríklad v priemysle si **každý zamestnanec priemerne za rok odkrúti takmer 200 hodín nadčasov, čo je najviac v celej Európe.** Pritom oficiálne čísla nadčasov sú na hony vzdialené od reálneho množstva reálne odpracovaných hodín. Podľa údajov OECD Slovensko sa priraďuje k štátom, kde priemerný zamestnanec odpracuje najviac hodín do roka. V tom sme „lepší“ ako Japonci!

Ako vyplýva z obrovského množstva vedeckých štúdií, práca nadčas a práca v rozpore s prirodzeným biorytmom (zmennosť) výrazne negatívne vplyva na zdravie človeka. Dokazuje to aj výskum najnovších držiteľov Nobelovej ceny za medicínu. Takáto práca spôsobuje cukrovku, kardiovaskulárne ochorenia, obezitu a rakovinu. Pritom aj tu sme sa ocitli na smutných horných priečkach OECD. Čo urobili reformátori so zdravotným stavom zamestnancov? Výrazne osekali dĺžku rekondičných pobytov, lebo však treba zlepšovať podnikateľské prostredie, nie?! A čo takto pouvažovať nad ďalším zvyšovaním dôchodkového veku až v následku zlepšujúceho sa zdravia obyvateľov, ktoré by umožnilo, **aby ľudia dlhšie pracovať nielen museli, ale aj vládali?** V tejto súvislosti je zaujímavou tiež informácia, že reformátori odignorovali štúdiu, ktorá hovorila o tom, ako sa peniaze ušetrené na starobných dôchodkoch v budúcnosti prešustrujú na invalidných... Keď už sme pri štatistických údajoch, prečo sa nediskutuje o tom, aké percento hrubého domáceho produktu Slovenska ide na dôchodky? Všetci politici zľava-doprava aj viacerí novinári sa predbiehajú v tom, ako podporiť požiadavku navyšovania podielu výdavkov na obranu. Veď to predsa od nás žiada NATO! Vedia však, že **podiel dôchodkov na HDP je u nás 6 percent, kým napríklad vo Francúzsku 15, v Rakúsku 14,9, Slovinsku 12 a ešte aj v Poľsku 11,8 percenta?** Nám asi stačí, keď sa vyplakávame výlučne nad nízkymi dôchodkami a nešťastnou demografiou.

V zahraničí pracuje a dane i odvody odvádza približne 300-tisíc občanov SR. Títo ľudia, ich schopnosti, dane a odvody nám zrejme nechýbajú. Ani klesajúcu pôrodnosť okrem rétorických cvičení neriešime a v skutočnosti ponúkame mladým ľuďom také podmienky, že buď chcú natrvalo odísť do zahraničia, alebo odmietajú na svet priviesť deti. Ďalším štatistickým údajom, ktorým sa nik z diskutérov vážne nezaobera, je fakt, že na Slovensku máme jeden z najväčších rozdielov medzi vekom dožitia pohlaví – takmer 7 rokov (v Česku necelých 6 a v Nemecku 5 rokov). Pritom v súčasnom systéme sa dôchodkový vek počíta podľa priemerného veku dožitia oboch pohlaví.

Vraj niet inej alternatívy k zvyšovaniu veku odchodu do dôchodku, okrem zvyšovania daní a znižovania penzií. Ak iné varianty nehľadáme, tak akoby ani neexistovali. Rovnako sa často pochvalne spomína vládny Inštitút finančnej politiky v súvislosti s navrhovanými opatreniami na zvyšovanie dôchodkového veku. Údajne ide o dobrý nástroj z hľadiska verejných financií. Po prvé, obchádzali pritom spoločenské (zdravotný stav populácie) a sociálne hľadisko (nízku životnú úroveň a mieru úspor). Po druhé, v IFP porovnávali aktuálnu reformu so starým systémom, pričom nezobrali do úvahy ďalšie možnosti. Na Slovensku sa nedebatuje ani o skoršom odchode do dôchodku ešte predtým, ako ľudia dosiahnu penzijný vek, bez toho, aby sa im krátil dôchodok. To predsa bežne funguje na západ od našich hraníc. **Kopírovať zvyšovanie dôchodkového veku od štátov, kde seniori majú omnoho lepší zdravotný stav, nemáme problém, ale rozprávať o tamojších fungujúcich výnimkách je podľa viacerých „odborníkov“ zlý nápad a hazardovanie.**

Začnime o tejto téme konečne seriózne diskutovať. Inak sa naďalej budeme obmedzovať na večné ideologické boje, nálepkovanie a ostaneme pri tvrdení, že niet alternatívy.

Prevzaté zo slovenskej dennej tlač.